

SAK:n puheenjohtaja Jarkko Eloranta
Marina Congress Center, Helsinki

Puhe SAK:n edustajiston järjestäytymiskokouksessa 5.6.2024 (muutosvarauksin)

Hyvät kokousedustajat, läsnäolijat, kollegat!

Kiitos eilisestä vielä kerran, luottamuksesta valinnassa ja tietysti illan huimista bileistä. Kiitos paljon!!

Eilen juhlimme, tänään teemme töitä. Käymme keskustelua ajankohtaisesta työmarkkinatilanteesta ja yhteiskuntapolitiikasta. Ja puhuttavaa riittää, enemmän kuin tarpeeksi. Orpon oikeistohallituksen leikkaus ja heikennysvyörytys jatkuu ja paisuu. Yhteiskunnan jako voittajiin ja häviäjiin, niihin, joilla on ja niihin, joilla ei ole sen kuin syvenee. Parhailaan katsomme yhteiskunnassamme syvään, pimeään kuiluun ja emme todellakaan tiedä mitä sen pohjalla odottaa. Sen tiedämme, että hyvää sieltä ei löydy. Ei poliittisesti, ei sosiaalisesti, ei sivistyksellisesti, ei taloudellisesti, eikä inhimillisesti. Vastassa taitaa olla kylmää, mustaa, hapetonta ja haisevaa mutaa. Muta, jonka joku joutuu lapioimaan pois ja korjaamaan vauriot, joita Orpon-Purran laitaioikeistokabinetti Suomelle ja suomalaisille aiheuttaa.

Meidän, SAK:laisen ammattiyhdistysliikkeen, näkemys hallituksen suunnitelmista ja toimista on ollut selvä heti alusta pitäen. Ja se on selvä edelleenkin. Me emme hyväksy hallituksen perusteetonta ja haitallista hyökkäystä työntekijöitä ja heitä edustavaa ammattiyhdistysliikettä vastaan. Emme, vaikka hallitus on jo vienyt meiltä poliittisen lakko-oikeuden minimiin, leikannut ankarasti työttömyysturvaa ja on saamassa valmiiksi lakiesityksen jolla paikallinen sopiminen vapautetaan seurauksista välittämässä ja on sorvaamassa lakiesitystä, jolla valtakunnansovittelijan kädet sidottaisiin vientiteollisuuden työnantajien tahtoon.

Orpon-Purran tuho-oikeisto jatkaa eteenpäin, seurauksista piittaamatta, mutta meidänkin pitää jatkaa eteenpäin, lannistumatta ja väsymättä.

Hyvät kuulijat!

Olen kutsunut hallituksen sosiaaliturvaleikkauksia ja työmarkkinaheikennyksiä kylmäveriseksi operaatioksi. Kylmäveriseksi operaation tekee se, että heti kärkeen hallitus rajoittaa lakko-oikeutta, oikeutta poliittisiin lakkoihin, tukilakkoihin ja korottaa lakkosakkoja. Ja poliittisia lakkoja halutaan rajoittaa sen vuoksi, ettei järjestäytynyt työväki voi jatkossa vastustaa heidän taloudellisiin etuihin, sosiaalisiin oikeuksiin tai työmarkkina-asemaan tehtäviä leikkauksia ja heikennyksiä.

Laitaoikeisto tietää, että järjestäytynyt työväki, ammattiyhdistysliike, on heidän kovin vastustajansa. Se on liike, joka pystyy mobilisoimaan ihmisiä vastarintaan, kamppailuun etujensa ja oikeuksiensa puolesta. Ja siksi he hyökkäsivät ensimmäisenä lakko-oikeuden kimppuun. Raukkamaista. On raukkamaista sitoa vastustajan kädet ja sen jälkeen iskeä nyrkillä naamaan. On raukkamaista iskeä ensin kovaa vyön alle ja sen jälkeen jatkaa matsia omilla säännöillään.

Mutta meidän on jatkettava matsia, mutta toisilla keinoilla ja muilla areenoilla kuin tähän asti. Ja kamppailun lisäksi meidän on muistettava jaksaa ja jatkaa hallituksen toimien vaikutusten kertomista omille jäsenille, kaikille työntekijöille, organisoitava ja mobilisoitava ihmisiä vastustamaan oikeistohallituksen korskeaa, ihmisiä ja työntekijöitä ylenkatsovaa toimintaa. Viimeistään eduskuntavaaleissa 2027 tämän hallituskoalition on saatava muistutus omista onnettomista teoistaan.

Hallitus perustelee hyökkäystään sosiaaliturvaan ja työlainsäädäntöön työllisyydellä ja julkisella taloudella. Tähän asti hallituksen näytöt eivät vakuuta. Näyttöjen perusteella hallituksen toimet ovat enemmänkin ideologisesti motivoituja operaatioita kuin pragmaattisesti perusteltavissa olevia uudistuksia.

Julkinen talous velkaantuu edelleen kovalla tahdilla, talouskasvu sakkaa kovien säästötoimien johdosta ja työllisyys laskee ja työttömyys on korkealla. Kaikki mitä hallitus tavoittelee, lipuu yhä kauemmaksi ja kauemmaksi.

Viimeisimmät työllisyysluvut ovat karmeaa luettavaa. Työttömiä työhakijoita oli lähes 30000 enemmän kuin vuosi sitten ja avoimia työpaikkoja yli 55000 vähemmän kuin vuosi sitten. Orpon hallituksen aikana työvoimapula on kääntynyt työttömyydeksi. Mitään toimia työttömyyden kitkemiseksi ei hallitukselta ole nähty, päinvastoin esimerkiksi osa-aikatyön tekemistä on vaikeutettu ja talouden ahdinkoa syvennetään ankarilla säästöillä sekä luomalla todella synkkä tulevaisuuden kuva Suomen talouden näkymistä. Talous on myös psykologiaa. Tämä hallitus maalaa niin mustaa kuvaa tulevaisuudesta, että jokainen yritys ja kotitalous kiristää vyötä minkä kykenee.

Talouden kyykätessä ihmisten työllisyyttä ja työllistymistä eivät paranna rajut työttömyysturvan leikkaukset, eivätkä muutkaan sosiaaliturvan heikennykset. Tulossa olevat lisäleikkaukset ja suuri arvonlisäveron korotus tulevat entisestään leikkaamaan kotimaista kysyntää ja sitä myöten heikentämään kasvua ja työllisyyttä. Erityisesti heikon taloussuhdanteen aikana työttömien taloudellinen kuritus toimii heikosti työllisyyden kohentajana. Jos työpaikkoja ei kertakaikkiaan ole tarjolla, niin toimeentulon heikentäminen ei polkua työttömyydestä työhön avaa.

Työttömyyden syyt ovat syvemmillä kuin vain taloudellisissa seikoissa. Ikä, osaaminen ja terveys ovat usein työttömyyden pitkittymisen taustalla. Näiden asioiden korjaamiseksi hallitus ei ole tekemässä mitään. Ikäsyrijintää esiintyy merkittävästi ja työmarkkinoiden vedon heiketessä ikääntyneet ovat ensimmäisenä irtisanomisjonossa, eikä heidän uudelleen työllistymisensä todellakaan ole helppoa, varsinkin jos osaamisen tai terveyden kanssa on ongelmia.

Ikääntyneet työttömät viskataan myös taloudellisesti suden suuhun. Hallitus on leikkaamassa ansiosidonnaisesta työttömyysturvasta kaikki ikäsidonnaiset pehmikkeet pois eli ansiopäivärahakauden päätteeksi pitkän työuran tehnyt henkilö putoaa työmarkkinatuelle, jonka suuruus on tänä päivänä noin 800 euroa kuukaudessa ennen veroja. Siinäpä sitä arvostusta pitkän työuran tehneelle duunarille sitten on, terveisin oikeistohallitus!

Ylipäätään SAK:lainen väki ottaa kovaa iskua työttömyysturvan leikkauksista. Moni turvautuu pikavippeihin jo nyt ja ulosotto on valitettavan tuttua. Kovin ovat esimerkiksi perussuomalaiset hehkuttaneet, että ansiosidonnaisen työttömyysturvan kesto ei lyhennetä. Tosiasiassa noin 20 000 pienipalkkaisen työttömyysturvan kesto on vain kahdeksan viikkoa. Sen jälkeen taso putoaa työmarkkinatuen tasolle. Ylipäätään 80 000 työtöntä vuosittain joutuu porrastuksen kohteeksi,

joka kokonaisuudessaan vie lähes neljänneksen päivärahasista. Toimeentulotukimenot kasvavat ja sieltä työelämään ponnistaminen on kaikkein vaikeinta.

Hallitus ryhtyy valmistelemaan työmarkkinatuen ja peruspäivärahan yhdistämistä yleistueksi. Sosiaaliturvan yksinkertaistaminen on varmasti hyvä tavoite, mutta tämän hallituksen kohdalla sanalla uudistaminen on paha kaiku. Ja se kaiku on leikkaukset.

Hallitus selvittää myös niin sanottu universaaliala työttömyysturvaa. Tätä uudistusta perustellaan oikeudenmukaisuudella ja sillä, että erityisesti hauraassa asemassa olevat työntekijät eivät pääse ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle, vaikka maksavat työttömyysvakuutusmaksuja.

On suorastaan irvokasta puhua oikeudenmukaisuudesta ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien tilanteen parantamisesta kaikkien näiden leikkausten jälkeen, jotka tosiasiallisesti heikentävät pääsyä työttömyysturvan piiriin, alentavat sen tasoa merkittävästi ja pienipalkkaisilla lyhentävät keston 8 viikkoon. Mikä tässä on oikeudenmukaista? Hallituksen leikkausten jälkeen entistä suurempi osa työttömyysvakuutusmaksuista maksetaan sellaisten työntekijöiden toimesta, jotka eivät niistä hyödy.

Hyvä kokousväki!

SAK:lainen ammattiyhdistysliike osoitti näkemyksen hallituksen politiikasta laajoilla, kattavilla poliittisilla lakoilla, joihin lähes kaikki SAK:laiset liitot ottivat osaa tavalla toisella. Yhteisen Painava syy -sloganin merkeissä järjestettiin satoja, ellei tuhansia eri tilaisuuksia lähtien infotilaisuuksista, mielenilmauksista, viestintätampauksista aina joukkokokoonnutuksiin, ulosmarseihin ja poliittisiin lakkoihin, joihin laajimmillaan otti osaa parisataatuhatta jäsentä ja pisimmillään kestivät neljä viikkoa. Suurkiitos jokaiselle jäsenelle, jokaiselle aktiiville, jokaiselle liitolle ja jokaiselle liittojen työntekijälle arvokkaasta ja välttämättömästä työstä ja ponnistelusta, jota olette tehneet.

Kun Painava syy -operaatioon lähdettiin, niin tiedettiin myös se, että välttämättä hallitus ei kantojaan muuta, vaan jatkaa härkämäisesti eteenpäin valitsemallaan työntekijää kurittavalla tiellään. Ja näin on pääosin tapahtunut.

Me olemme toimmme toistaiseksi tehneet ja hallituksen leikkaukset ja heikennykset etenevät. Oliko siis kaikki tekeminen, uhraukset, voimanponnistukset turhaan? Ei ollut, ei missään nimessä. Miettikääpä sellaista vaihtoehtoa, että olisimme jättäneet tekemättä? Voisimmeko nyt kokoontua täällä näissä merkeissä ja tällä ylpeydelle? Olisimmeko saaneet niin paljon kansainvälistä tukea ja solidaarisuutta? Olisivatko jäsenemme ymmärtäneet ratkaisun olla tekemättä mitään historiallisten leikkausten ja heikennysten ollessa kyseessä? Tietäisivätkö kansalaiset laajasti sen mitä oikeistohallitus Suomelle on tekemässä elleimme me olisi panneet hanttiin niin kovaa kuin panimme? En usko, ettekä usko tekään.

On totta, että välittömiä vaikutuksia lakoilla ei ollut hallituksen linjaan. Ja se on totta kai pettymys. Hallituksella ei ole ollut, eikä ole minkäänlaista halua ymmärtää palkansaajien perusteltua ja syvää huolta leikkausten ja heikennysten vaikutuksista ihmisten toimeentuloon ja asemaan työelämässä ja työpaikoilla. Tämä hallitus on puhtaasti elinkeinoelämän hallitus, niin puhtaaksi viljelty, että hallitusohjelma on varmasti kirjoitettu EK:n puhdistila - huoneessa Säätöytalon sijaan. Meininki hallituksen puolella on ollut, että nyt tehdään kaikki se mistä on vuosikymmenet unelmoitu. *What ever it takes* -meiningillä.

Se, mitä koko Painava syy -kampanjan aikana olemme vaatineet, ovat tasapainoiset, aidot neuvottelut työmarkkina- ja sosiaaliturvaheikennyksistä. Edes tähän hallitus ei ole suostunut. Hallitus tarjosi meille luun kaluttavaksi eli mahdollisuuden neuvotella työmarkkinamallista kaksikantaisesti työnantajapuolen kanssa.

SAK:n kanta tähän asiaan on ollut koko ajan johdonmukainen. Neuvottelut ovat mahdolliset, jos työrauhasääntelyssä ja paikallisessa sopimisessa saadaan aikaan tasapainoisemmat, palkansaajien näkemykset sisältävät ratkaisut. Näin ei ole tapahtunut, ei vaikka SAK:n liitot lopettivat lakkonsa, jotta neuvottelurauha vallitsisi.

Työrauhan osalta mitään palkansaajapuolen muutoksia ei valmistelun aikana tehty. Paikallisen sopimisen osalta muutamia kahdenvälisiä keskusteluja käytiin SAK:n ja työministerin välillä. Aiheet, joita olivat paikallisen sopimisen valvonta, luottamusmiehen asema järjestäytymättömässä yritys kentässä ja työehtojen minimitaso turvaaminen, kun työnantajien järjestäytyminen heikkenee ja työehtosopimusten yleissitovuus murenee.

Kahdenvälisissä keskusteluissa ei puusta pitkään päästy, sillä SY:n vaikutusvalta tuntuu kahlitsevan hallituksen haluja ja mahdollisuuksia löytää järkevä ja toimiva paikallisen sopiminen ratkaisu.

Hallituksen lopullista esitystä emme vielä ole nähneet, mutta on selvää, että monia asioita on heikosti pohdittu ja valmisteltu hallituksen esityksessä. Ja mikä pahinta, on unohdettu se keskeinen työlainsäädännön periaate, että työntekijä on suojelua tarvitseva osapuoli, ei työnantaja. Ja on unohdettu, että luottamusmies on ensisijainen sopija työpaikoilla ja luottamusmiesten asemaa tulee lainsäädännöllä vahvistaa, ei heikentää.

Hallituksen paikallisen sopimisen vapautusmalli pohjaa siihen, että jatkossa Suomen työmarkkinoilla työehtosopimukset ovat yleissitovia. Mitään toimia, mitään aloitteita yleissitovuuden turvaamiseksi tulevaisuudessa hallitus ei kuitenkaan halua tehdä. Olisivat nyt jotain keksineet. Mutta eivät muuta keksineet.

Kun kerran näin on, että hallitus romuttaa lakko- ja paikallisen sopimisen lainsäädännöllä suomalaista työmarkkinamallia, niin edellytyksiä työmarkkinamallineuvotteluille ei ole. Ja näyttää siltä, että hallituksen lakihanke sovittelijan käsien sitomisesta on myös kuivumassa kasaan. Jo heti alkuun työmarkkinapiireissä tiedettiin, että hallitusohjelmakirjaus on kovin vaikea laiksi kirjoittaa ja nyt hallituskin on tähän johtopäätökseen tullut. Lumi pölysi, sauvat heiluivat ja sukset lipsuvat työmarkkinamallin ympärillä kovasti, mutta matka ei taittunut. Hyvä niin, tiukka lakikirjaus olisi ilman muuta rikkonut kansainvälisiä sopimuksia.

Hyvät kuulijat!

Paikallista sopimista kuitenkin ollaan edistämässä järjestäytymättömässä yritys kentässä. Siihen liittyy paljon ongelmia ja riskejä työehtojen kehittymisen ja ylläpitämisen kannalta. Kaikkia on mahdoton edes käydä tässä yhteydessä läpi. Mutta nostan yhden asian esille ja se on valvonta ja rangaistukset.

Tämä laitaioikeistolainen kabinetti tuntuu kovasti uskovat valvontaan ja rangaistuksiin, mutta kun kyse on työehtojen toteutumisesta, niin jo on toinen ääni kellossa.

Hallitusohjelma lupaa kauniisti, että suomalaisten työmarkkinoiden mainetta parannetaan puuttamalla aktiivisesti ja ennakkoiden työmarkkinoilla esiintyviin väärinkäytöksiin, valvontaa lisätään ja väärinkäytökset estetään. Lisäksi luvataan, että työntekijöiden hyväksikäytön estämiseksi kiristetään merkittävästi väärinkäytöksistä määrättäviä rangaistuksia ja tehostetaan valvontaa.

Paikallisen sopimiseen liittyvät työehtoheikennysriskit tunnustetaan, viranomaiset pitävät hyväksikäytön kasvamista satavarmana, mutta hallitus ei ole valmis tikkua laittamaan ristiin valvonnan parantamiseksi, kiinnijäämisriskin kasvattamiseksi ja rangaistusten koventamiseksi. Se, että duunarit ei saa palkkaansa tai heille maksetaan orjapalkkoja ei juuri tunnu hallitusta huolettavan, kunhan järjestäytymättömät työnantajat saavat paikallisen sopimisen oikeudet ilman velvollisuuksia. Tällä tavalla laitaoikeisto duunareita kohtelee ja arvostaa.

Paikallisen sopimisen valvonnan parantamista hallitus haluaa puheen tasolla kohentaa ja saada väärinkäytökset kuriin, mutta valitettavasti tämä ongelma ei puheilla oikene. Tarvitaan toimia, uutta lainsäädäntöä, valvontavoimavaroja, ay-liikkeen toiminta oikeuksien vahvistamista ja raakaa työtä.

Samaan aikaan, kun paikallinen sopiminen vapautetaan ja valvonnan tarve kasvaa, niin mitä tekee hallitus. Vähentää valvonnan resursseja. Valtionhallinto on joutumassa ennen näkemättömälle säästökuurille, joka tulee tarkoittamaan myös irtisanomisia. Niiltä tuskin välttyvät edes työsuojelupiirit ja työsuojelutarkastajat. Ei tarkastajia ainakaan lisää tule, joten huijareiden ja kojareiden kissanpäivät työmarkkinarikollisuuden parissa sen kun levenevät.

Tällä tavoin hallitus kovin, kovin selvästi kääntää selkensä, ellei pikemminkin pyllistä, suomalaiselle duunarille ja asiansa ja velvoitteensa hoitavalle yrittäjälle. Hävetkää hallitus, hävetkää!

Hallitusohjelmaan kirjattuja valvonnan ja rangaistusten kiristyksiä hallitus ei ole kiirehtinyt toisin kuin työmarkkinoiden taksiuudistusta, joka tulee romuttamaan Suomen työmarkkinoiden maineen ja mikä pahinta, työehtojen tason. Se mitä hallituksen vähintään olisi pitänyt tehdä on, että hallitusohjelmassa mainitut keinot työmarkkinarikollisuuden kitkemiseen olisi valmisteltu samaan aikaan, kun paikallisen sopimisen vapautuspaketti etenee valmistelussa.

Mutta näin ei ole tapahtunut, eikä mitään kiirettä tunnu edelleenkaan olevan. Työmarkkinarikollisuuden torjunnan keinoihin on ilman muuta saatava myös palkkavarkauden eli alipalkkauksen kriminalisointi. Työmarkkinarosvot on saatava kuriin.

Työsuojelutarkastuksia suorittavat viranomaiset ovat itse arvioineet, että paikallisen sopimisen valvontaan ei ole riittävästi henkilökuntaa. Vaativaa valvontatyötä tulee lisää, mutta voimavaroja ei. Jos paikallisen sopimisen ja työehtojen valvontaa halutaan lisätä, tarkoittaa se, että muu työsuojeluvalvonta vähenee ja heikkenee. Tällöin työturvallisuuden ja -suojelun taso on uhattuna.

Viranomaisilla on edessä valinta ruton ja koleran välillä ja duunarilla palkan ja terveyden välillä. Näin ei tämä ei voi olla. Hallituksen on otettava vastuu ongelmista, joita paikallisen sopimisen vapauttaminen väistämättä tuo tullessaan. Nyt eivät sanat paperilla riitä, tarvitaan toimia!

Hyvä edustajisto!

Tämän hallituksen toimintatapa on käydä heikompien kimppuun. Kohteena ovat olleet palkansaajat ja työttömät. Kehysriihessä jyvä siirtyi sairaisiin.

Hallitus aikoo leikata sairauspäivärahaa vuoden 2025 alusta alkaen. Kaavailtujen säästöjen lisäksi leikkauksen tarkoituksena on lisätä työllisyyttä, kun pienempi päiväraha lyhentää sairausjaksojen kestoja. Vaarana on kuitenkin, että työnteko sairaana lisääntyy. Päivärahan leikkaus tulee vaikuttamaan kaikkiin tuloluokkiin, vähimmäismäärää lukuun ottamatta.

Hallitus valmistelee sairaussakon ja sen lisäksi leikataan sairauspäivärahaa. Ei tarvitse olla kummoinenkaan työmarkkinatietäjä, kun voi aavistaa, että nämä asiat nousevat työehtosopimuspyyntiin tulevilla tes-kierroksilla. Työnantaja haluaa kapitalisoida sairaussakon säästöt itselleen ja vyöryttää sairauspäivärahan leikkausten kustannukset palkansaajille.

Mekin valmistaudumme tes-kierrokseen. Hallituksen tekemiä lainsäädäntömuutoksia ja säästöjä nousee varmasti tes-pöytiin neuvoteltavaksi. Ei riitä, että ratkaisujen aikaansaaminen on vaikeaa ostovoiman heikentymisen ja epävarman taloustilanteen vuoksi, vaan hallitus nostaa omilla työmarkkinatoimillaan neuvottelukierroksen vaikeuskerrointa merkittävästi. Sitä saa mitä tilaa!

Hyvät kokousedustajat!

Ensi syksyn ja talven aika ei neuvotella vain työehtosopimuksista. Myös työeläkejärjestelmän vakauden vahvistamisesta neuvotellaan. Orpon-Purran hallituksen antama aikaraja eläkeneuvotteluille on tammikuu 2025. Esillä neuvotteluissa on erityisesti se, millä keinoin eläkeyhtiöiden sijoitustuottoja saataisiin nykyistä paremmiksi. Paremmilla tuotoilla työeläkejärjestelmän rahoituksellista kestävyttä saadaan parannettua.

Lisäksi pohdittavana on uuden automaattisen vakauttajan luominen. Automaattisissa vakauttajissa on kyse mekanismeista, jotka muuttavat eläkejärjestelmän osia, eläkeikää, eläkemaksuja, eläke-etuuksia, automaattisesti tietyn ennalta sovitun säännön mukaisesti. Automaattista eläke-etuuksien leikkaajaa emme voi hyväksyä.

Viestimme hallitukselle on: SAK on sitoutunut kehittämään työeläkejärjestelmää myös tällä vaalikaudella. Pääministeri Orpo on sitä järjestöiltä pyytänyt. Saksien heiluttaminen ja leikkauslistojen esittäminen kesken neuvotteluiden ei ainakaan auta luottamuksen säilyttämistä työeläkejärjestelmää kohtaan.

Toivomme samaa työrauhaa myös oppositiolta. On kaikkien yhteinen etu, että eläkejärjestelmää kehitetään vastaisuudessa pitkäjänteisesti, eikä sitä oteta budjettien tai vaihtoehtobudjettien tilkkeeksi ja päivänpolitiikan kiistakapulaksi.

Ja totean vielä kerran. Työeläkejärjestelmä on tarkoitettu työeläkkeiden rahoittamiseen ja sitä ei pidä käyttää muun julkisen rahoitusvajeen kattamiseen.

Eläkejärjestelmään kohdistuu myös muita haasteita. Kasvat mielenterveyteen liittyvät ongelmat aiheuttavat erityisesti nuorempien työkyvyttömyyttä. Tarvitsemme parempaa palveluiden ja toimeentuloturvan yhteensovittamista, ei loputonta leikkaamista. Hallituksen leikkaukset tulevat ilman muuta lisäämään mielenterveyden ongelmia. Säästöt muuttuvat kuluiksi.

Myös osatyökykyisten työllistymisedellytysten parantamisesta on puhuttu pitkään, nyt tarvitaan jo toimia. Työelämään osallistumisesta tulee tehdä kaikille mahdollista.

Työelämässä on edelleen ikäsyrjintää. Sitä ei poista hallituksen päätökset luopua ikäsidonnaisista etuuksista ja palveluista. Päinvastoin se pahimmillaan lisää pienituloisuutta ja syrjäytymistä. SAK:lla on tekeillä ehdotuksia työelämän uudistamisesta niin, että myös raskasta työtä tekevien työurat voisivat jatkua entistä pitempään esimerkiksi työaikajoustojen ja työuran aikaisen osaamisen vahvistamisen kautta.

Orpon-Purran hallitus näyttää vievän kehitystä päinvastaiseen suuntaan. Hallituksen päätökset aikuiskoulutustuen ja vuorotteluvapaan lopettamisesta vähentävät mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen ja työelämän huokoistamiseen.

SAK:n alojen yli 50-vuotiaista työntekijöistä peräti 60 prosenttia arvioi, suurin haaste vanhuuseläkkeen alaikärajaan saakka työskentelyssä aiheutuu omasta jaksamisesta ja terveydentilasta. Siksi työn on oltava kuormituksen ja sisällön puolesta sellaista, että sitä jaksaa tehdä eläkkeelle saakka. Esimerkiksi työterveyshuollon palveluiden pitäisi olla sillä tasolla, että ne mahdollistavat myös ennaltaehkäisevät terveystalvelut. Myös hyvät vaikutusmahdollisuudet työhön pidentävät tutkitusti työuraa.

Miljoonan ellei miljardin euron kysymys on, miten muokata työuran loppupäässä olevien työtä siten, että nykyistä useampi jaksaisi eläkeikään saakka. Yksi keino tähän on työajan lyhentäminen, joka on jo nykyisellään mahdollista lähes joka toisella (46 %) työpaikalla SAK:n luottamushenkilöpaneelin tietojen mukaan. Usein pieni palkka ei kuitenkaan mahdollista osa-aikatyöhön siirtymistä, vaikka työn puolesta se olisikin mahdollista. Ongelmaan ratkaisuksi SAK on esittänyt osa-aikarahaa, jossa yli 60-vuotiaan palkansaajan osa-aikatyöhön siirtymistä tuettaisiin 300 euroon saakka kuukaudessa enintään vuoden ajan.

Hyvät edustajiston jäsenet, hyvä kokousväki!

Työtä riittää niin työpaikkatasolla, liittotasolla kuin keskusjärjestötasolla tehtäväksi. Tärkeintä on, että teemme työtä yhdessä ja samaan suuntaan. Sillä tavoin onnistumme parhaiten meille tärkeimmässä tehtävässä – rakentamaan parempaa työelämään ja oikeudenmukaisempaa yhteiskuntaa tänään, huomenna, ensi viikolla, ensi vuonna ja tulevina vuosikymmeninä. Yhdessä onnistumme ja yhdessä olemme vahvoja.

Vaikka nyt elämme vaikeuksien ja hankaluuksien aikaa, on edessä parempia aikoja, jos teemme yhdessä työtä sen eteen. Ay-liikkeellä on edelleen valtaa, paljon jäseniä, roppakaupalla osaamista, runsaasti resursseja ja vahvaa keskinäistä solidaarisuutta. Näillä vahvuuksilla voimme rakentaa parempaa, valoisampaa tulevaisuutta työntekijöille, oikeudenmukaista yhteiskuntaa ja reilua työelämää. Uskon ja luotan, että entistä useampi liittyy tähän työhön. Työhön, jota teemme yhdessä meidän jokaisen parhaaksi.

Antoisaa kokouspäivää ja mielenkiintoisia keskusteluja!